

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

94. Examinia 24. Doctorum Reg.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

tinum inuenit nobilem Christianum, Magisterij armorum candidatum; omisso uterque veteri, & semimagico ad commissionem illam appatu, piis palam magnisque operibus inter Christianos, felicem periculosa alicui flagitarant calum, & cecidit profus ex animi sententia utriusque, ille Literatus; hic militaris doctor in Regia luce reuolutus est, totoque ut moris est Imperio celebratus, ac Martino quidem noua semper affluit faustitas qua illum postea de Christiana re proclamare merentem videbimus. Paulum tenuit Pechini ambitus celsior sublimioris dignitatis ad quam nisi magnis portentosi ingenij viribus ascensus non datur: de trecentis quos dixi recens creatis Doctoribus; de tri examinis inflexo suffragio leguntur quatuor, & viginti, vnus autem ter ex Prouinciis singulis; hi Magistro, si detur, Colao, siue alioque literaturae excellentissima sapiente, cursum iterant triennem supremam scientiae in quo Examinum viginti quatuor cote Lydia explorantur, qui prima ferunt inter paucos selectos suffragia in Collegium Hanlinum cooprantur quod constat ex Regis Doctoribus, & medulla sapientiae Sinensis, nec adhiberentur nisi ad ardua, & summe splendida (ut attingisse alias memini) Praeter mentem Paulus arenam hanc subiit hortae Riccij, cui erat perspectum, quam esset doctrina, & ingenio potens, & fortunauit Deus parendi studium, praeterquam quod enim paruo in numero excelluit, de prioribus quinque examiniibus palmam primam tulit; bis tertiam; quartam semel; post qua triennio vertente, inter Regios Doctores, pompa solenni inscriptus est: ex throno illo suprema dignitatis, toti regno late cum eo auctoritas splenduit, & decus Christiani cultus; pace illa virtutum exempla edidit quibus iure posset Christianitas praesecorum temporum inuidere; bello furiosi rabiem Mandarini fregit, in Christianorum perniciem iuratum; sed haec referent am consequentes; nunc Sciamhaio e patria uxorem cum familia educat, vidit ex filio nepotes propagaturos; aui, & generis gloriam; pernicem idolis pertinacissime obstrictum, magna vi rationum & pietatis ad sacrum baptismum septuagenarium perduxit, & cum eo pariter scripturas librum scripsit de professione Christiana, dignum sublimitate argumenti, & eloquenti auctoris pietate, quo se toto regno Christi fuit, & sequacem vulgavit, utque parcius aliunde viri tanti laudem facta cumulant; Christianorum viginti millia, decem retrò ab anno in eius patria censebantur quae cum illic ab eo inducti, Societatis tres Ecclesiae adiunxerint, Doctorem Paulum satis magnifice commendant, probantque quod indicaueram, plus vno in Paulo Nanchinensi Ecclesiae dedisse, quam in mille Neophytis vicina oppida. Ibidem solum notiora felici obitu nobilissimi ex familia Ciu Christiani, Neophytorum spem recreauit Deus. Tabae consumptus diuturna & beatitudinis expectatione dolores corporis diu eludens, sacro instructus viatico fuerat, & adstabat circum domus Christiana, cum ei nescio quis dicit suggerit abesse non procul resurgenti Christo, eo anno sacrum; ad qua

94.
Examina 24.
Doctorum
Reg.

ille cum brevi se se collegisset; pro! inquit, erumpens; quam bellè mihi, ea solennitas aduentat! Deo laus: moriar illo die: est ne huic comparabilis in anno dies? in quo mortis propriæ dolorem sorbeat immensa ex resurgente Christo læticia? & vero sub ortum illius diei placide animam efflant, vitumque id illi prædictum diuinitus, hæud tam opinor ad morbi dolores vicinæ gloriæ promulsidè aliqua condiendos, quam ad Neophytos, certâ eius fidaciâ, in Christi obsequio confirmandos. Inter alios partus generosos quibus et si raris sed multorum vicem æquantibus, Nanchinum præ aliis vrbibus nobilitauit, auxitque Christi fidem, nominatur Paulo non multum inferior, cui suus dabitur in sequentibus locus. Reuisendum nunc nobis Pechini, Riccius & Pantoia, rem Christi quàm gnauiter, & emolumento quàm copioso gerant: utriusque deinceps in Sinenli lingua pariter expedito, diei nulla pars vacabat ab aduentum concursu vel adeundorum inuitatu; cæterus utrobique assidui, sermo perpetuus & disputatio de mathematicis, physicis, legibus, præceptis morum, & grauioribus de Deo, & immortalis animo, & futurorum post hanc vitam expectatione: quocumque porro studio instinctor, audis auribus dicentem Riccium biberent, quem reuerentibus vt Magistrum, sermo eius omnis cuiuscumque fuisset argumenti, desinebat semper in decretoria & æterna religionis veræ principia, & effata, quibus apparebat illos vehementissimè commoueri ad gerendam omni contentione, dum viuerent, futurorum curam, & satagendum vt quod erat æternum, atque immortale, post momentum hoc æui breuissimum beatum esset. Ac nisi expertum nationis illius, aulæ, nobilium & Literatorum conditio docuisset, ad stabiliendam Christi fidem præstare paucos inculpatæ vitæ, & censorij exempli, multis solutæ disciplinæ, & nomen Christianum priuato dedecore inficientibus; pronum illi erat ingenti numero lectam illam grauari Christianitatem: pergitque paucorum quos Christo adiunxerat censere nomina, titulos, dignitatem, & susceptæ vitæ rationes virtutum numeris perfectas, quibus mirè crescebat Christianæ legis existimatio: eorum vnum in specimen omnium hic pono. Nobilis Mandarinus, ex Tribunalibus Regis Senator, cognomento Li, ardens aliquid certi de Deo, & animâ nosse, quicquid doctrinarum apud Literatos, Oscianos & Taoios est, versarat; ex eo multorum annorum operoso conatu, tam densa illi adhæserat caligo multiplicium errorum, vt monstratum à Riccio solem non cerneret, essetque opus exquisita rùm errorum illorum peritia, tum dexteritate ad deradendam ab eius oculis cæcam albuginem; igitur cum se ostentaret astrorum & cœli notitia, Riccius hæc illum domare aggressus est vt digito tangeret, quantopere in his allucinetur, ex quo conficiendum illi dedit, quanto grauius in his quæ super cœlum, & astra sunt, erraret quorum sibi magisterium vlturpabat. Ita effectus docilior, & demùm expugnatus, in procinctu erat vt Christo se dederet; sed restabat lethalis remora, cui amouendæ nisi

95.
Pochini PP.
fructuosè la-
borant.

95.
E conuers.
infignes.